



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 530/2016-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Ľalíkovou, Advokátska kancelária, Podbrezovská 9710/34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 171/2016 (predtým vedenom pod sp. zn. 6 Co 617/2013) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 171/2016 (predtým vedenom pod sp. zn. 6 Co 617/2013) p o r u š e n é b o l i .

2. Krajskému súdu v Bratislave p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 171/2016 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré j e Krajský súd v Bratislave p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 545,68 € (slovom päťstoštyridsaťpäť eur a šesťdesiatosem centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Eleny Ľalíkovej, Advokátska kancelária, Podbrezovská 9710/34, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 171/2016 (predtým bolo konanie vedené pod sp. zn. 6 Co 617/2013 a tiež sp. zn. 6 Co 830/2014, ako to vyplýva z príloh k sťažnosti). Ide o kompenzačné konanie, ktoré nie je ešte právoplatne skončené a celkovo trvá viac ako šesť rokov a dva mesiace, čo je podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) neakceptovateľná doba, pretože tieto konania sa posudzujú prísnejšie (pozri aj sp. zn. II. ÚS 870/2015). V tejto veci boli až dvakrát zrušené rozhodnutia krajského súdu ako odvolacieho súdu. Naposledy jeho rozsudok sp. zn. 6 Co 830/2014 z 19. januára 2015

zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolací súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 262/2015 zo 16. marca 2016 a v súčasnosti sa vec nachádza opäť na krajskom súde.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 530/2016-16 zo 17. augusta 2016 prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

3. Na základe výzvy ústavného súdu sa k veci vyjadril krajský súd podaním sp. zn. Spr/3452/16 z 13. septembra 2016. Vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

«V právnej veci žalobcu: ██████████..., proti žalovanému: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky... o náhradu škody, Okresný súd Bratislava I v poradí druhým rozsudkom č. k. 5C/18/2010-211 zo dňa 24.06.2013 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.306,97 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. a sumu 80.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Vo zvyšku súd prvej inštancie žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja účastníci konania. Odvolací súd rozsudkom č. k. 6Co/617/2013-247 zo dňa 18.11.2013 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá s tým, že zaujal stanovisko, že pokiaľ sa žalobca v trestnom konaní vedenom proti nemu dohodol s advokátom na zmluvnej odmene presahujúcej tarifnú odmenu, nemôže za takto vzniknutý rozdiel zodpovedať štát. Tento názor odvolacieho súdu je v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/402/2015 zo dňa 28.04.2016). Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 80.000 eur, zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch odvolací súd zhodne so žalovanou dospel k názoru, že súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v peniazoch musí zohľadniť výšku náhrad stanovených zákonom v závažnejších prípadoch, akými sú náhrady stanovené pre obeť násilných trestných činov a náhrady za vytrpenú bolesť (bolestné) a za sťaženie spoločenského uplatnenia. V opačnom prípade, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby niekoľkonásobne prevyšovala výšku náhrad stanovených zákonom vo vyššie uvedených

závažnejších prípadoch, došlo by k ničím neodôvodnenej nerovnosti a neprimeranosti, ktorá skutočnosť by bola v rozpore so zásadou rozumného a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov. Zároveň je potrebné poukázať na opodstatnené tvrdenie žalovanej, že súd prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy síce analogicky použil ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), ale už neaplikoval analogicky odsek 4 tohto ustanovenia, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi (str. č. 5 štvrtý odsek odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu č. k. 6Co/617/2013-247 zo dňa 18.11.2013).

Najvyšší súd SR na základe dovolania žalobcu uznesením sp. zn. 7Cdo 145/2014 zo dňa 27.10.2014 uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu vrátane zrušujúceho výroku a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu nedostatočného odôvodnenia tohto výroku a tiež z dôvodu, že ide o prekvapivé rozhodnutie, keďže sporové strany neboli vyzvané, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. pri rozhodovaní veci s tým, že ani v tejto časti nie je rozsudok odvolacieho súdu dostatočne odôvodnený. Najvyšší súd SR však v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadny právny názor na vec samu, ktorý by bol pre odvolací súd v ďalšom konaní záväzný, pričom ide najmä o právny názor týkajúci sa použitia ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. Vzhľadom na skutočnosť, že Najvyšší súd SR vo svojom zrušujúcom uznesení žiadny právny názor na vec samu nevyslovil, odvolací súd rozsudkom č. k. 6Co/830/2014-277 zo dňa 19.01.2015 rozhodol rovnakým spôsobom ako rozsudkom č. k. 6Co/617/2013-247 zo dňa 18.11.2013.

Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 7Cdo 262/2015 zo dňa 16.03.2016 zrušil rozsudok odvolacieho súdu č. k. 6Co/830/2014-277 zo dňa 19.01.2015 a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že v predmetnej veci nie je možná aplikácia ustanovenia § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení zákona č. 412/2012 Z. z. z dôvodu zákazu retroaktivity právnych noriem. Odvolací súd reflektuje skutočnosť, že v zmysle ustanovenia § 455 zákona č. 160/2015 Z. z. - Civilný sporový poriadok účinný od 01.07.2016... bude v ďalšom konaní viazaný týmto právnym názorom Najvyššieho súdu SR a sudcovia senátu 6Co odvolacieho

súdu by sa zrejme dopustili disciplinárneho previnenia, ak by nerešpektovali právny názor Najvyššieho súdu SR vyjadrený v uznesení sp. zn. 7Cdo 262/2015 zo dňa 16.03.2016. Odvolací súd však doposiaľ vo veci, v súčasnosti vedenej pod sp. zn. 6Co/171/2016, nerozhodol.

V súvislosti s chronologickým prehľadom o rozhodovacej činnosti tunajšieho odvolacieho súdu v predmetnej právnej veci, je potrebné uviesť, že odvolacie konanie vo vzťahu k senátu 6Co začalo dňa 15.10.2013 a odvolací súd rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 6Co/617/2013-247 zo dňa 18.11.2013, teda po uplynutí jedného mesiaca. Odvolací súd vo veci opätovne rozhodol rozsudkom č. k. 6Co/830/2014-277 zo dňa 19.01.2015, a to na základe zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo 145/2014 zo dňa 27.10.2014, ktorý vec vrátil tunajšiemu súdu dňa 05.12.2014. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd rozhodol opätovne vo veci samej v časovom horizonte 1,5 mesiaca. Najvyšší súd SR na základe ostatného zrušujúceho uznesenia sp. zn. 7Cdo 262/2015 zo dňa 16.03.2016 vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie dňa 28.04.2016 a odvolací súd vo veci ešte nerozhodol. Na základe uvedených skutočností týkajúcich sa priebehu odvolacieho konania sp. zn. 6Co/171/2016 (predtým sp. zn. 6Co/830/2014 a sp. zn. 6Co/617/2013) je zřejmé, že postupom odvolacieho súdu k žiadnym neodôvodneným prietahom vo veci nedošlo. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky možno za prietah v konaní zapríčinený postupom súdu považovať situáciu, kedy s prihliadnutím na ďalšie okolnosti a osobitosti prejednávanej veci, nebol zo strany konajúceho súdu vykonaný žiaden úkon po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov.

K uvedenej veci predseda senátu [REDAKOVANÉ] napokon podotkol, že právna zástupkyňa sťažovateľa už skôr podala v predmetnej veci podnet na začatie disciplinárneho konania sudcov senátu 6 Co ministromi spravodlivosti, ktorý však návrh na začatie disciplinárneho konania nepodal. Podnet na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania podala aj na Súdnu radu Slovenskej republiky.

Z uvedených dôvodov je nepochybné, že ústavná sťažnosť sťažovateľa zo dňa 16.05.2016, ktorou namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, je nedôvodná, nakoľko odvolací súd v predmetnej veci počas jednotlivých odvolacích konaní rozhodoval doposiaľ plynule, v krátkych časových obdobiach od predloženia spisu tunajšiemu súdu, a preto nemožno

konštatovať, že by uvedené konanie, a to ani aktuálne odvolacie konanie vedené od 28.04.2016 pod sp. zn. 6Co/171/2016, bolo poznačené zbytočnými prietahmi postupom tunajšieho súdu.»

4. Priebeh konaní pred krajským súdom uvedený v jeho vyjadrení považoval ústavný súd za preukázaný, pretože sa zhoduje s jeho zisteniami a tiež listinnými dôkazmi a vyjadreniami strán, a vyplýva aj zo zberného súdneho spisu, ktorý mal ústavný súd k nahliadnutiu. Do dňa rozhodnutia ústavného súdu o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo napadnuté konanie krajského súdu právoplatne skončené.

5. Sťažovateľ vo svojom stanovisku z 3. októbra 2016 k vyjadreniu krajského súdu okrem iného uviedol: *«... nielen nečinnosť v trvaní 6 mesiacov, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť krajského súdu zapríčinila porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, lebo jeho doterajšia /ne/činnosť zatiaľ nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, týkajúcej sa odškodnenia za nezákonne vedené trestné konanie...*

Ignorovanie názoru dovolacieho súdu vysloveného v jeho predchádzajúcom /prvom/ kasačnom uznesení, má vždy za následok i porušenie práva na fair proces v jeho časovej dimenzii, lebo doba, o ktorú sa predlžuje súdne konanie v dôsledku prejednaní nevyhnutného a ďalšieho dovolania /po kasačnom zásahu NS SR ako i po novom prejednaní veci KS/, je dobou zakladajúcou zbytočné prietahy v súdnom konaní pričítateľné iba krajskému súdu (I. ÚS 343/2010). Pre toto viacnásobné ignorovanie právneho názoru NS SR konajúcim krajským súdom, sme podali podnet MS SR a SR SR na začatie DK, na ktorý sme dodnes nedostali žiadnu odpoveď, čo svedčí o ich „záujme“ o skvalitnenie nášho súdnictva...

K porušeniu namietaného práva dochádza vtedy, ak konanie trvá neprimerane dlhú dobu, a to bez ohľadu na počet procesných úkonov /rozhodnutí/ zo strany súdu. Kompenzačné konanie by sa malo uzavrieť do 2 rokov, vrátane odvolacieho i dovolacieho konania a tu iba odvolacie konanie trvá vyše troch rokov (rozh. ESLP vo veci Golha v. ČR, JUPITER SK v. SR ap.)»

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

8. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého má každý právo na to, aby bola jeho záležitosť spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

11. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z Občianskeho súdneho poriadku, ktorý platil do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), a v súčasnosti vychádza zo zásad (čl. 17 a § 157 ods. 1) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a to v zmysle čl. 17 CSP – „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“, resp. § 157 ods. 1 CSP – „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu označených práv, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. II. ÚS 32/02, IV. ÚS 202/05, III. ÚS 81/07).

12.1 Pokiaľ ide o právnu zložitost' veci, ústavný súd bral do úvahy skutkový stav a platnú právnu úpravu relevantnú na rozhodnutie, ako aj charakter veci. Predmetom sporu je kompenzačné konanie, ktoré tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Uvedené v plnej miere platí aj pri rozhodovaní týchto vecí v rámci odvolacieho konania. Vzhľadom na právnu neistotu (sťažovateľ vyvodzuje svoj nárok na náhradu škody a náhrady nemajetkovej ujmy z toho, že uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava I bol nezákonne trestné stíhaný, neskôr bol oslobodený spod obžaloby) je podľa ústavného súdu význam a výsledok sporu pre sťažovateľa nepochybný.

12.2 Pri posudzovaní druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietáhov v konaní ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti na strane sťažovateľa k dĺžke posudzovaného konania v zásade neprispeli. Uvedené nenamieta ani krajský súd vo svojom vyjadrení z 13. septembra 2016.

12.3 Vo vzťahu k procesnému postupu samotného krajského súdu ústavný súd v zhode so svojou predchádzajúcou judikatúrou (m. m. III. ÚS 306/2010, IV. ÚS 347/2010) konštatuje, že odvolacie konanie vedené krajským súdom od 28. apríla 2016 pod sp. zn. 6 Co 171/2016 je potrebné považovať za pokračovanie odvolacieho konania krajského súdu vedeného od 15. októbra 2013 do 18. novembra 2013 pod sp. zn. 6 Co 617/2013, a od decembra 2014 do januára 2015 pod sp. zn. 6 Co 830/2014, keď 19. januára 2015 rozhodol druhýkrát. Všetky uvedené konania prebiehali na základe odvolania sťažovateľa doručeného 31. marca 2009 proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) (t. j. v poradí druhému rozsudku č. k. 5 C 18/2010-211 z 24. júna 2013, pozn.).

13. V súvislosti s posúdením efektivity krajského súdu v konaní o odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 24. júna 2013 skúmal ústavný súd aj dôvody, pre ktoré najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu sp. zn. 6 Co 617/2013 z 18. novembra 2013. V zrušujúcom uznesení sp. zn. 7 Cdo 145/2014 z 27. októbra 2014 najvyšší súd uviedol, že *«rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia...»*

Poukázal na to, že súd prvého stupňa vo svojom rozhodovaní o nároku na nemajetkovú ujmu tento posudzoval podľa článku č. 46 ods. 3 Ústavy... a zákona č. 58/1969 Zb., ako aj v zmysle právneho názoru Krajského súdu... vysloveného v uznesení z 24. októbra 2012 sp. zn. 4 Co 253/2011. Odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorou priznal navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v peniazoch vo výške 80.000,- Eur z dôvodu, že súd prvého stupňa mal pri určení výšky zohľadniť výšku náhrad stanovených pre obeť násilných trestných činov a náhrady za vytrpenú bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia s poukazom na zákon č. 215/2006 Z.z. a § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a uviedol, že súd prvého stupňa bude musieť postupovať podľa týchto zásad.

Podľa § 213 ods. 2 O.s.p., ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Účelom predmetného ustanovenia (účinného od 15. októbra 2008) je, aby sa jeho uplatňovaním zabránilo v praxi vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí tým, že účastník bude mať možnosť vyjadriť sa k možnej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia na zistený skutkový stav. Predmetná novela posilňuje právo na spravodlivý proces tým, že účastníkovi umožňuje až do vydania samotného rozhodnutia adekvátne argumentovať a predvídať možné rozhodnutie súdu.

Odvolací súd v konaní podľa tohto ustanovenia ale nepostupoval. Konajúc o odvolaní účastníkov konania zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa o nároku na nemajetkovú ujmu bez toho, že by vyzval účastníkov, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 a zákona č. 215/2006 Z. z., ktoré dotedy nebolo pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme použité...

Odvolací súd iba konštatoval, že sa stotožnil s odvolacou námietkou odporkyne, ale už nezdôvodňuje prečo je potrebné nárok posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a ďalšej zákonnej úpravy (zákon č. 412/2012 Z. z.), ktorej účinnosť nastala viac ako päť rokov potom, ako došlo k ukončeniu zásahu.

Dovolací súd ďalej poukázal na § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého zodpovednosť za škodu sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli

vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Konštatoval, že nárok navrhovateľa je potrebné posudzovať podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy..., zákona č. 58/1969 Zb. a v zmysle čl. 5 Dohovoru nakoľko má Dohovor pred vnútroštátnou právnou úpravou prednosť.

Vzhľadom na to, že odvolací súd rozhodol „nečakane“ a bez riadneho odôvodnenia rozhodnutia navrhovateľovi svojím postupom znemožnil realizáciu jeho procesných práv a zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p...», teda došlo v tomto konaní k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP, t. j. k odňatiu možnosti konať pred súdom.

14. V ďalšom priebehu konania krajský súd opätovne rozsudkom z 19. januára 2015 sp. zn. 6 Co 830/2014 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok v časti, ktorou bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, potvrdil a v časti, ktorou bola odporkyni uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 80 000 € z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (aj náhrady trov konania, pozn.), napadnutý rozsudok zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie sťažovateľ, v ktorom okrem iného namietal, že krajský súd „rozhodol v zjavnom rozpore s právnym názorom obsiahnutým v rozhodnutí Najvyššieho súdu... z 27. októbra 2014... Záväzný právny názor vyslovuje dovolací súd nielen v otázkach interpretácie a aplikácie hmotného práva, ale aj práva procesného. Odvolací súd nerozlišuje medzi precedenčnou záväznosťou rozhodnutia najvyššieho súdu (v rámci ktorej môže viesť konkurujúce úvahy a právny dialóg) a kasačnou záväznosťou (teda inštančnou. v tej istej veci), ktorá je absolútna. V konaní nasledujúcom po kasačnom uznesení niet priestoru pre úvahy typu, či je právny názor najvyššieho súdu správny, fundovaný úplný (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 155/2011). Postup odvolacieho sudu je možné charakterizovať ako odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Ak sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru vysloveného v iných jeho rozhodnutiach, týkajúcich sa analogického prípadu (napr. 11 Co 2/2013, 2 Co 363/2011) bolo jeho povinnosťou poukázať na už existujúce rozhodnutia v identických právnych veciach, ktoré vychádzali z odlišných právnych názorov a na tomto základe odôvodniť, prečo sa od nich v konkrétnej veci,

v otázke obmedzenia náhrady nemajetkovej ujmy odkláňa. Svojim postupom vážne spochybnil princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodovania ako jeden z princípov právneho štátu, ktorý bol pri svojej rozhodovacej činnosti povinný rešpektovať.“.

15. V zmysle uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 262/2015 zo 16. marca 2016, ktorým bolo rozhodnuté o ďalšom dovolaní proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 6 Co 830/2014 z 19. januára 2015, malo aj v následnom konaní krajského súdu dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom. Tým bol opäť naplnený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP. V odôvodnení označeného uznesenia najvyšší súd uviedol: *«Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to záväznosť kasačnú (inštančnú, v tej istej veci) a záväznosť precedenčnú (judikatórnu)...*

Pre konanie po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom platí bezvýnimočne zásada viazanosti nižšieho súdu vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu. Požiadavky na reflektovanie kasačného rozhodnutia v následnom rozhodnutí krajského (okresného) súdu sú totiž výrazne prísnejšie, než je tomu tak v prípade „púhej“ záväznosti precedenčnej. Zatiaľ čo v prípade tzv. precedenčnej záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s judikátom zmysluplný právny dialóg, kasačná záväznosť môže (pochopiteľne len za nezmeneného skutkového stavu) byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu.

V konaní nasledujúcom po kasačnom rozhodnutí preto nie je priestor pre úvahy, či je právny názor najvyššieho súdu správny, fundovaný či úplný. Toto pravidlo neplynie z presvedčenia najvyššieho súdu o svojej vlastnej neomylnosti - na rozdiel od krajského súdu - ale z nutnosti definitívne ukončiť konkrétny spor a predísť nekonečnému súdnemu presúvaniu spisu medzi súdmi, čo by neúmerne predlžovalo konanie a tým porušovalo ústavné práva účastníkov na skončenie veci v primeranej dobe a na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Uvedený právny názor je logickým vyjadrením samotného zmyslu kasácie v právnom poriadku a je široko zastavaný aj v odbornej literatúre (por. Bobek - Kiihn - Polčák :

Judikatúra a právni argumentace, Praha, Auditórium, 2006, s. 37, či všetky komentáre k § 226 alebo § 243d O.s.p., alebo učebnice procesného práva ku kasačnej záväznosti).

V prejednávanej veci však krajský súd požiadavkám vyplývajúcim z vyššie uvedených záverov nevyhovel; preto možno jeho postup vnímať ako neprípustné nereflektovanie či dokonca úmyselné a vedomé obchádzanie kasačného (záväzného) uznesenia najvyššieho súdu (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu.. z 21. decembra 2011 sp. zn. 2 Cdo 155/2011)...

Nárok uplatňovaný navrhovateľom je nárokom na náhradu škody vzniknutú nezákonným rozhodnutím, ktorý súd prvého stupňa posúdil podľa zákona č. 58/1996 Zb. a pokiaľ ide o posúdenie nároku na nemajetkovú ujmu aplikoval na daný prípad článok 46 ods. 3 Ústavy... a pri jej určení analogicky použil § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z.

Odvolací súd v časti, ktorou zrušil rozsudok súdu prvého stupňa (povinnosti odporkyne zaplatiť navrhovateľovi 80.000,- Eur z titulu nemajetkovej ujmy v peniazoch) tento odôvodnil tým, že súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v peniazoch musí zohľadniť výšku náhrad stanovených zákonom v závažnejších prípadoch akými sú náhrady stanovené pre obeť násilných trestných činov a náhrady za vytrpenú bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia. V opačnom prípade by náhrada niekoľkonásobne prevyšovala výšku náhrad stanovených zákonom v uvedených závažnejších prípadoch, došlo by k ničím neodôvodnenej nerovnosti a neprimeranosti, čo by bolo so zásadou rozumného a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov. Okrem toho je namieste poukaz žalovanej na to, že súd prvého stupňa pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy síce analogicky použil § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., ale už neaplikoval analogicky ods. 4 tohto ustanovenia, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z.

Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí z 27. októbra 2014 sp. zn. 7 Cdo 145/2014 poukázal na § 213 ods. 2 O. s. p., že došlo k prekvapivému rozhodnutiu tým, že účastník nemal možnosť sa vyjadriť k novej aplikácii doposiaľ nepoužitého ustanovenia na zistený skutkový stav (zákona č. 215/2006 Z. z. a zákona č. 412/2012 Z. z.). Tiež poukázal na nedostatočnosť odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, kde odvolací súd iba konštatoval, že sa stotožnil s odvolacou námietkou odporkyne na posudzovanie nároku navrhovateľa podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a jeho ďalšej zákonnej úpravy zákona

č. 412/2012 Z.z.). Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd nezdôvodnil, prečo má súd prvého stupňa použiť pre posudzovanie nároku navrhovateľa na nemajetkovú ujmu podľa zákona, ktorého účinnosť nastala viac ako päť rokov potom, ako došlo k ukončeniu zásahu...

Odvolací súd napriek tomu, že dovolací súd riadne naznačil, v čom je odôvodnenie nedostatočné, Krajský súd v Bratislave v novom rozsudku z 19. januára 2015 sp. zn. 6 Co 830/2014 odôvodnenie v plnom rozsahu zopakoval a uviedol, že nevidí dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od záverov svojho predchádzajúceho rozsudku. Vytkol, tiež Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, že v zrušujúcom rozhodnutí sa k meritu veci nevyjadril, a preto pokiaľ ide o vec samu, nie je žiadny názor Najvyššieho súdu..., ktorým by bol odvolací súd viazaný...

Vzhľadom na to, že na Najvyššom súde... pretrvávala nejednotnosť rozhodovania pri riešení otázky, na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“...

Je potrebné uviesť, že odvolací súd ani pri druhom rozhodnutí (po zrušení veci Najvyšším súdom...rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, zopakoval dôvody ako boli uvedené v zrušenom rozhodnutí...

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že voči navrhovateľovi bolo Okresnou prokuratúrou Bratislava I 30. novembra 1999 č.k. Pv 707/99 vydané uznesenie o vznesení obvinenia. Následne rozsudkom Okresného súdu Trnava z 15. júna 2005 sp.zn. 3 T 19/02 bol navrhovateľ spod žaloby oslobodený. Uznesením Krajského súdu v Trnave z 20. novembra 2007 sp. zn. 3 To 121/2005 bolo odvolanie prokurátora zamietnuté a rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený ako správny. Z uvedeného vyplýva, že v čase začatia trestného stíhania pre náhradu škody uplatňovanú navrhovateľom platil zákon č. 58/1969 Zb. a zásah bol ukončený už za platnosti zákona č. 514/2003 Z.z. Oba súdy nižšieho stupňa však správne posudzovali nárok navrhovateľa podľa zákona č. 58/1969 Zb. (viď § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. k účinnosti tohto zákona - 1. júla 2004). Súd

prvého stupňa pri priznaní nemajetkovej ujmy aplikoval článok 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a pri určení jej výšky analogicky použil § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. Odvolací súd však pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch vytkol súdu prvého stupňa, že musí súd zohľadniť výšku náhrad stanovených zákonom v závažných prípadoch akými sú náhrady stanovené pre obeť násilných trestných činov a náhrady za vytrpenú bolesť (bolestné) a za sťaženie spoločenského uplatnenia. Ak by náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, niekoľkonásobne prevyšovala výšku náhrad stanovených zákonom vo vyššie uvedených závažnejších prípadoch, došlo by k ničím neodôvodnenej nerovnosti a neprimeranosti, čo by bolo v rozpore so zásadou rozumného a spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov. Konštatoval, že súd prvého stupňa pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy síce analogicky použil § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., ale už neaplikoval analogicky ods. 4 tohto ustanovenia, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z.

Zákon č. 514/2003 Z. z. prešiel viacerými novelizáciami (v počte 5). Problematiky ustanovenia § 17 o náhrade nemajetkovej ujmy zákona č. 514/2003 Z. z. sa dotkli dve novely vykonané zákonom č. 517/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2009 a zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2013.

V období od 1. júla 2004 do 31. decembra 2008 uvedené ustanovenie obsahovalo dva odseky (ods. 1 znel „Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.“ ods. 2 „V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.“)

Novela vykonaná zákonom č. 517/2008 Z. z. stanovila kritériá pre určovanie výšky nemajetkovej ujmy doplnením § 17 ods. 3 a zaviedla minimálnu výšku nemajetkovej ujmy pre odškodňovanie väzby (§ 17 ods. 4). Obsahovala prechodné ustanovenie § 27b ods. 1. podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za nesprávny úradný postup pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa riadi predpismi účinnými do 31. decembra 2008. V tejto súvislosti poukazuje dovolací súd na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. decembra 2012 sp.zn. 7 Cdo 145/2011, v zmysle ktorého ak bolo (nezákonné)

rozhodnutie vydané pred 1. januárom 2009, má súd vec posudzovať podľa § 17 účinného do 31. decembra 2008.

Novela zákona č. 514/2003 Z. z. vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z. (od 1. januára 2013) v § 17 došlo k vypusteniu minimálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v prípade väzby a k zavedeniu limitu výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Novela však neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia.

K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (Pl. ÚS 16/95). Právo poškodeného na náhradu Škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (napr. oslobodenie obžalovaného). Preto aplikovať ustanovenie § 17 v zmysle tejto novely (zákon č. 412/2012 Z. z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. januárom 2013 (uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 30. novembra 1999), by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený novelou (zákon č. 412/2012 Z. z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto prístup by popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsoboval by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu, a bol by aj porušením zákazu retroaktivity. Je preto potrebné uviesť, že krajský súd svojim rozhodnutím (bez akéhokolvek bližšieho zdôvodnenia prečo) popiera navrhovateľovi princíp úplného odškodnenia na satisfakciu, neprípustné odňal navrhovateľovi už existujúce právo a tým porušil aj zákaz retroaktivity.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd... dovolaniu navrhovateľa vyhovel, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 243d ods. 1 O.s.p. ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodol o dovolaní záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania.»

16. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a to, že najvyšším súdom ako súdom dovolacím boli rozsudky krajského súdu zrušené z dôvodu, že pri prerokovaní odvolania sa krajský súd dvakrát dopustil vady konania majúcej za následok odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, dospel ústavný súd k záveru, že odvolacie konanie vedené krajským súdom pod sp. zn. 6 Co 171/2016 (predtým bolo konanie vedené pod sp. zn. 6 Co 617/2013 a tiež sp. zn. 6 Co 830/2014) nebolo efektívne. Celkovú dĺžku tohto konania je nutné posudzovať už od prvého predloženia spisu krajskému súdu s predmetným odvolaním, t. j. od 15. októbra 2013.

17. Aj keď ústavný súd v zásade nezistil žiadne dlhšie obdobia úplnej nečinnosti krajského súdu v obdobiach, v ktorých mal spis vo svojej dispozícii, a procesné úkony boli krajským súdom vykonávané v zásade priebežne, spôsob konania krajského súdu v danej veci nespochybniteľne viedol k zásahu do obsahu sťažovateľom označených práv (kompenzačné konanie sa posudzuje aj podľa judikatúry ESLP prísnejšie, pozn.). Odvolacie konanie proti rozsudku okresného súdu z 24. júna 2013 od prvého predloženia veci krajskému súdu (október 2013) trvá teda už 3 roky. Tento záver je vzhľadom na už uvedené dôvodný aj napriek skutočnosti, že krajský súd vecou reálne disponoval a disponuje súhrne iba niekoľko mesiacov (pozri bod 3), keďže ku dňu vydania rozhodnutia ústavného súdu vec stále nie je právoplatne skončená.

18. Ústavný súd preto konštatuje, že v postupe krajského súdu vo veci sťažovateľa zistil nedostatky, ktoré vo svojom súhrne dosahujú ústavnú relevanciu a tieto v konečnom dôsledku majú za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výrokovej časti nálezu).

III.

19. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli

porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

20. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

21. Podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

22. Ústavný súd preto v súlade so svojím rozhodnutím o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal krajskému súdu, ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu vo veci koná, aby ďalej konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výrokovej časti nálezu).

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

24. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

25. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil zásadou, že cieľom finančného zadosťučinenia je reparácia nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody, ktorá by sa po splnení zákonných podmienok mohla uplatňovať v konaní pred všeobecnými súdmi (m. m. IV. ÚS 84/02).

26. Svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje jednak neprimeranou dĺžkou konania, ktorá trvá viac ako 6 rokov, a tiež skutočnosťou, že už od roku 1999 (viac ako 17 rokov) sa neúspešne domáha odškodnenia za vykonštruovaný trestný proces, preto žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 6 200 €.

27. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal iba z dĺžky konania pred krajským súdom, zohľadňujúc rozsah neefektívnej činnosti krajského súdu (pritom nemohol brať do úvahy druhý dôvod uvedený v jeho žiadosti v bode 25, pretože krajský súd mal iba nepatrný podiel na tejto skutočnosti, pozn.). Preto aj napriek tomu, že v konaní krajského súdu sa neobjavili dlhé obdobia nečinnosti, považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľovi vzhľadom na celkový dopad zisteného porušenia označených práv finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (bod 3 výrokovej časti tohto nálezu). Ústavný súd preto nevyhovел v súlade s čl. 127 ods. 2 a § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 1 000 €. Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto rozhodnutia.

28. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 545,68 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 € a k tomu je potrebné pripočítať 20 % DPH, pretože právna zástupkyňa je platcom tejto dane.

Ústavný súd vzhliadol za dôvodné priznať sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia za tri vyúčtované úkony právnych služieb vykonané v roku 2016 (t. j. prevzatie a príprava zastupovania, podanie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku krajského súdu). Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v požadovanej sume (bod 4 výrokovej časti tohto rozhodnutia).

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 9. novembra 2016